

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/251/2018
Identifikačné číslo spisu: 7213200969
Dátum vydania rozhodnutia: 21.01.2021
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7213200969.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ X. Q., trvale bytom v S., O. X, 2/ H. I., trvale bytom tamtiež, zastúpenej JUDr. Milanom Slobodnikom, advokátom v Košiciach, Štúrova 20 a 3/ H. Q. Q., trvale bytom v I., J. XX, proti žalovanej Univerzítnej nemocnici L. Pasteura Košice, so sídlom v Košiciach, Rastislavova 43, IČO 00 606 707, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 22C/9/2013, o dovolaní žalobkyne 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. novembra 2017 sp. zn. 9Co/414/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. mája 2016 č. k. 22C/9/2013-386 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali na žalovanej zaplatenia každému z nich náhrady nemajetkovej ujmy v sume 50.000 € titulom zásahu do ich práva na rodinný život, spôsobeného úmrtím H. V. I. (manžela žalobkyne 1/, otca žalobkyne 2/ a otčima žalobcu 3/, ďalej tiež len „nebohý“) v dôsledku septického šoku pri zápale brušnej dutiny 19. augusta 2010 potom, čo postup žalovanej pri poskytovaní lekárskej starostlivosti 30. júla 2010 nebol správnym a v súlade s postupmi lege artis, neboli vykonané potrebné diagnostické postupy. Žalobcom nepriznal (súd prvej inštancie) náhradu trov konania. V rozsudku zdôvodnenom právne ustanoveniami §§ 11 a 13 a § 420 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „O. z.“) a vecne nespornosťou nenapraviteľného zásahu do rodinného života žalobcov i úmrtia nebohého krátko po poskytnutí lekárskej starostlivosti žalovanou, uzavrel, že nemal preukázané všetky predpoklady vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu, keď z výsledkov dokazovania nevyplývala existencia neoprávneného zásahu spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu žalobcov, pretože vzájomne si odporujúce závery viacerých znaleckých posudkov nepotvrdovali celkom jednoznačne postup ošetrojúceho lekára nebohého a zamestnanca žalovanej MUDr. J. Q. non lege artis a ak by aj toto platilo nemalo, nešlo tu usúdiť na existenciu príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním pracovníka žalovanej a smrťou H. I.. V odôvodnení rozsudku sa inak súd prvej inštancie vysporiadal aj s argumentáciou žalobcov

opieranou o rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) vo veci sp. zn. 6 Cdo 168/2010, nepovažujúc však závery z takého rozhodnutia za aplikovateľné, nakoľko tam (na rozdiel od prejednávanej veci) existencia príčinnej súvislosti medzi nesprávnym diagnostickým procesom a zhoršením zdravotného stavu poškodenej preukázaná bola.

2. Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) rozsudkom zo 16. novembra 2017 sp. zn. 9Co/414/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny [§ 387 ods. 1 aj 2 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení zákona č. 87/2017 Z. z. a dnes už i zákona č. 350/2018 Z. z., ďalej tiež len „C. s. p.“)] a „stranám“ (obom ?) nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Okrem toho, že sa v celom rozsahu stotožnil aj s dôvodmi napadnutého rozsudku, konštatoval nedostatok danosti žiadneho z oboch odvolaní uplatnených odvolacích dôvodov (I. že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a II. že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Súd prvej inštancie totiž vzal do úvahy iba preukázané skutočnosti, žiadnu neopomenul a jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, v ktorom nie je ani logický rozpor. Nebola tu ani nesprávnosť právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie, ktorý na vec použil správny právny predpis a tento tiež správne vyložil aj aplikoval. K odvolacej námietke prílišnej preferencie znaleckého posudku MUDr. Kehéra, hodnotiaceho postup ošetrojúceho lekára nebohého pri stanovení jeho diagnózy ako správny a neskôr pripúšťajúceho postup non lege artis poukázal na to, že súd prvej inštancie správne pri dokazovaní nevychádzal len zo záverov posudku zhora, ale aj zo záverov ďalších znaleckých posudkov (MUDr. Výhnáľkovej, MUDr. Grochovej a Inštitútu forenzných medicínskych expertíz s. r. o.), pričom z výsledkov takéhoto dokazovania považoval (odvolací súd) za kľúčovú nemožnosť preukázania príčinnej súvislosti medzi nenáležitým lekárskeým postupom pri prvom vyšetrení nebohého s jeho neskoršou smrťou (o. i. pri posudzovaní tzv. „šance na prežitie“ nebohého pri lekárskom postupe lege artis, kde nešlo s istotou určiť, či by pri včasnom chirurgickom zákroku priebeh ochorenia a teda aj následok smrti nebol rovnaký).

3. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podala len žalobkyňa 2/ dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., teda z odklonu odvolacieho súdu pri riešení pre rozhodnutie významnej právnej otázky od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Za nesprávny považovala záver oboch nižších súdov o absencii príčinnej súvislosti medzi nesprávnym lekárskeým postupom zamestnanca žalovanej a následkom v podobe úmrtia jej otca (ako zdroja jej vzniknutej nemajetkovej ujmy). Zotrvala na názore, že riešením otázky kauzálnej spojitosti medzi diagnostickým omylom a smrťou pacienta sa najvyšší súd zaoberal vo svojom rozsudku z 9. novembra 2011 sp. zn. 6 Cdo 168/2010, ktorého závery treba podľa nej považovať za použiteľné aj v prejednávanej veci. V rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, reprezentovanej rozhodnutím zhora, sa existencia príčinnej súvislosti vidí už vtedy, ak je aspoň nejaká šanca na vyličenie pacienta (teda už pri predpoklade predídienia následku smrti), odvolací súd však mal v napadnutom rozsudku za to, že príčinná súvislosť by mohla byť daná len vtedy, ak je bez akýchkoľvek pochybností dokázané, že pri správnej liečbe by pacient určite prežil. Navrhla preto zrušenie rozsudkov oboch nižších súdov s vrátením veci na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

4. Žalovaná ani žalobcovia 1/ a 3/ dovolacie návrhy nepodali.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.) a to za splnenia podmienky jej zastúpenia a spísania dovolania na to určenou osobou (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Podľa § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach §§ 420 a 421 C. s. p.

7. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a tiež označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. V danom prípade žalobkyňa 2/ vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

10. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. (a inak aj oboch ďalších písmen rovnakého paragrafu i odseku zákona), musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (questio iuris), teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku (questio facti). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine alebo iného predpisu považovaného za súčasť tzv. hmotného práva), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť pritom o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napádané dovolaním (ktoré by pri inom riešení otázky vyznelo inak). Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

11. Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. (1 Cdo 51/2017, 2 Cdo 71/2018, 3 Cdo 172/2018, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 128/ 2017, 7 Cdo 99/2018, 8 Cdo 169/2018). Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ C. s. p., nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach; ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu a navyše za cenu porušenia procesného práva súpera dovolateľa na spravodlivý proces. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C. s. p., ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. (tu pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382).

12. V danom prípade dovolateľke nešlo vytknúť, žeby sa nad rámec charakteristiky nesprávností, ku ktorej podľa jej názoru došlo v konaní pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom nepokúsila aj o sformulovanie rozhodnej právnej otázky, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a

pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, rovnako ako ani to, žeby dovolaním neoznačila rozhodnutie najvyššieho súdu predstavujúce výraz takejto ustálenej judikatúry (ktorým môže byť za určitých okolností i jediné rozhodnutie, ak nebolo neskoršou rozhodovacou praxou prekonané), problémom brániacim vecnej prejednatel'nosti dovolania v prejednávanej veci ale bolo práve to, že ním nastolená otázka nebola otázkou právnou, ale skutkovou (z prieskumu správnosti na základe dovolania opieraného o úpravu § 421 C. s. p. vylúčenou). Otázka existencie príčinnej súvislosti, teda vzťahu príčiny a následku medzi protiprávnym konaním (resp. opomenutím) a škodou či nemajetkovou ujmu a zároveň jedného z troch povinných zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu alebo nemajetkovú ujmu, teda to, či v konkrétnom prípade takáto súvislosť existuje alebo naopak neexistuje, totiž nie je otázkou interpretácie práva (s možnými rôznymi prístupmi k nej), ale otázkou dostatku či naopak nedostatku skutkových zistení pre jeden alebo druhý možný záver a teda otázkou procesu dokazovania.

13. Aj pokiaľ ide o namietanie žalobkyňou, že skutkové zistenia odvolacieho súdu (resp. aj súdu prvej inštalencie) nevyplývajú z vykonaného dokazovania (nie sú podložené dôkazmi), tu sa len formálne namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., z obsahu dovolania (viď § 124 ods. 1 C. s. p.) je tu však zrejmé, že dovolateľka nesúhlasí s logickými úvahami a skutkovými závermi oboch nižších súdov a s vyhodnotením zistených skutkových okolností (predovšetkým so záverom, podľa ktorého na ustálenie existencie potrebnej príčinnej súvislosti chýbal dostatok dôkazov). V tomto prípade sa ale žiada pripomenúť záver ustálenej judikatúry dovolacieho súdu, podľa ktorej nedostatočné zistenie skutkového (skutočného) stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nezakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017, R 24/2017, 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018) a tomu, aby takýto nedostatok mohol byť pomyslenou vstupnou bránou pre dovolanie podané podľa § 421 ods. 1 C. s. p. (ktoréhokol'vek písmena), opäť bráni nesformulovanie (dovoláním) právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu v spojitosti s absenciou argumentácie spôsobiléj presvedčiť dovolací súd, že v tomto prípade naozaj ide o otázku právnou.

14. So zreteľom na už uvedené tak dovolaciemu súdu neostávalo iné, než dospieť k záveru, že dovolateľka v dovolaní nevymedzila právnou otázkou relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., čím spôsobila nevymedzenie ňou použitého dovolacieho dôvodu spôsobom predpokladaným v ustanoveniach §§ 431 až 435 rovnakého zákona a vecnú neprejednatel'nosť jej dovolania. Jediným procesným dôsledkom takéhoto počínania preto mohlo byť len odmietnutie dovolania (podľa § 447 písm. f/ C. s. p.).

15. Dovolací súd preto rozhodol spôsobom uvedeným v prvej vete výroku tohto svojho uznesenia.

16. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.